[2019] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1111

ਬੈਜੂ ਕੁਮਾਰ ਸੋਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ

(ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ No.42/2018) ਅਗਸਤ 01,2019

[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ ਅਤੇ ਵਾਈਨ ਸਰਨ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਦੰਡ ਕੋਡ, 1860:

ਉਪਧਾਰਾ 364ਏ, 201 ਅਤੇ 302/34-ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ-ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ-ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ-ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆਃ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ-ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਹਾਲਾਤ ਇੰਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਛੱਡੇ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕੱਢੇ-ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ-ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੋ ਗਏ-ਸਬੂਤ-ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ। ..

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਰੱਖਿਆਃ 1. ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। [ਪੈਰਾ 14] [1116-ਈ]

(1984) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 116: [1985] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 88; ਨਿਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2016) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 550:

[2015] 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 786-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

2. ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈਃ ਕਿ) ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਐੱਸ ਟੀ ਡੀ ਬੂਥ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 1327 ਘੰਟੇ ਅਤੇ 1338 ਘੰਟੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਕਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 10 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਜਾਂ ਸਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ. ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਦਿਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਭਰੀਆਂ ਕਾਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ ਜੋ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਅਤੇ 10 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਕਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਕਾਲਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅ) ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਡਰਾਅ ਬੁੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-2) ਕਥਿਤ ਡਰਾਅ ਬੁੱਕ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਜਾਂ ਲਿਖਤ ਮਾਹਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 16] [1119-ਬੀ-ਐੱਫ]

3. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ 18.01.2006 ਉੱਤੇ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਨੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸਮਾਂ 3 ਤੋਂ 7 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੱਸਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਹਾਸ਼ੀਏ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17] [1119-G-H]

4. ਸਕਾਰਫ਼ ਅਤੇ ਚਾਕਲੇਟ ਰੈਪਰਾਂ ਅਤੇ ਬਿਸਕੁਟ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਅਤੇ ਰੈਕਸਿਨ ਬੈਗ ਵਿੱਚ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਇੰਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਛੱਡੇ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਾ ਛੱਡੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 18] [1119-ਜੀ; 1120-ਏ-ਬੀ]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹਵਾਲਾ

[1985] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 88 ਪੈਰਾ 14 [2015] 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 786 ਪੈਰਾ 15 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 42/2018 2009 ਏ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 887 ਵਿੱਚ ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 14.07.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿਨਹਾ, ਰਾਕੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਹੂਆ ਸਿਨਹਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਭਾਰਤੀ, ਸ਼ੇਖਰ ਕੁਮਾਰ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਮੇਰੂਸਾਗਰ ਸਾਮੰਤਰਾਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਕੀਲ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 2009 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 364-ਏ, 201,302 ਦੇ ਨਾਲ 34 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਗਭਗ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ 08.01.2006 ਉੱਤੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ। ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 10 ਅਨਿਲ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੋਨੀ, ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਭੁਰਕੁੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਸੰਹਾ No.142/06 ਮਿਤੀ 09.01.2006 ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 364 ਅਤੇ 365 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਭੁਰਕੁੰਡਾ, ਐਸ. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. No.11 06 ਮਿਤੀ 13.01.2006 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਰਾਮਗੜ੍ਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਜ਼ਾਰੀਬਾਗ।

3. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਐਸ. ਟੀ. ਡੀ. ਬੂਥ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 1236 ਵਜੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 10 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਾਲ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਚੁਸਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 10 ਨੂੰ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 10 ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

4. ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਲਗਭਗ 1335 ਵਜੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 10 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐੱਸ. ਟੀ. ਡੀ. ਬੂਥ ਤੋਂ ਕਾਲ ਆਈ, ਪਰ ਇਹ ਮਿਸਡ ਕਾਲ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 10 ਦੇ ਭਰਾ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 4 ਉਦੈ ਸੋਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਲ ਆਈ ਸੀ। ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 4 ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਭਤੀਜੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਦਰ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਲੀ ਬੈਗ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਲ ਟਾਪ ਅਤੇ ਚੱਪਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਧਮਕੀ ਭਰਿਆ ਪੱਤਰ (ਮਾਰਕ X ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ-II-ਪਛਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਕਾਗਜ਼) ਸੀ।

5. ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦੀ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਡੈਮ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਰੈਕਸਿਨ ਬੈਗ ਵਿੱਚ 18.01.2006 ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਖੇਲਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ:

“ਨਾਈਲੋਨ ਦਾ ਕੱਪੜਾ (ਰੱਸੀ ਵਰਗਾ), ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ, ਗਰਦਨ ਦੁਆਲੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੰਢ ਗਰਦਨ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਗੰਢ ਹੈ। ਲਿਗਚਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਰਦਨ ਦੇ ਦੁਆਲੇ 1⁄2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਚੌੜਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਲਿਗਚਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਨਰਮ ਟਿਸ਼ੂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਰਾਏ-(1) ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਲਿਗੈਚਰ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪ੍ਰੀ-ਮਾਰਟਮ ਹੈ। (2) ਮੌਤ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (3) ਮੌਤ ਦਾ ਸਮਾਂ-3 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ 7 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ। ”

ਲੜਕੀ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਪੀਡਬਲਯੂ 10 ਦੀ ਧੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਅਤੇ 201 ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6. ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਸੀ। ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਕਬਾਲਿਯਾ ਬਿਆਨ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨਃ

(i) ਅਪੀਲ ਨੰ. 1 ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਲੜਕੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਕਾਰਫ਼ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ;

((ii) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਡਰਾਅ ਬੁੱਕ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1 ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਧਮਕੀ ਪੱਤਰ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ।।) ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 364-ਏ, 201,302 ਅਤੇ 34 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ

(i) ਪੀ ਡਬਲਯੂ 10, ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 4 ਜਿਸ ਨੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਗਵਾਹ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਕਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ; (2) ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਜੋ ਪੱਤਰਤੂ ਵਿਖੇ ਵਿਕਾਸ ਐੱਸਟੀਡੀ ਬੂਥ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਨੇ ਦੋ ਬਿੱਲ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-।) ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ 12.01.2006 ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਐੱਸਟੀਡੀ ਬੂਥ ਤੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1327 ਵਜੇ ਅਤੇ 1338 ਵਜੇ ਦੋ ਮੋਬਾਈਲ Nos. 9934152854 ਅਤੇ 9431336988 ਉੱਤੇ ਦੋ ਕਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਐਸਟੀਡੀ ਬੂਥ 'ਤੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਕਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

(3) ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਉੱਤਮ ਕੁਮਾਰ ਖਰਬਰ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭੁਰਕੁੰਡਾ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਰੈਕਸਿਨ ਬੈਗ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉਹ ਰੈਕਸਿਨ ਬੈਗ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੜ੍ਹਕੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ।

9. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾਃ

(1) ਐਸ. ਟੀ. ਡੀ. ਬੂਥ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 7 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਬੂਥ' ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ 1327 ਘੰਟੇ ਅਤੇ 1338 ਘੰਟੇ' ਤੇ ਦੋ ਕਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

(2) ਦੂਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਕਾਰਫ਼ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

(3) ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਰਾਅ ਬੁੱਕ ਮਿਲੀ ਸੀ ਜੋ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਪੱਤਰ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ।।) ਨਾਲ ਜੁੜ੍ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। (4) ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਰਕੁੰਡਾ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ 09.01.2016' ਤੇ ਇੱਕ ਭਰੇ ਹੋਏ ਰੈਕਸਿਨ ਬੈਗ ਨਾਲ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। (5) ਲੜ੍ਹਕੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਲਗਭਗ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰੈਕਸਿਨ ਬੈਗ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 10 ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ।

(6) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜ੍ਹੇ ਚਾਕਲੇਟ ਅਤੇ ਬਿਸਕੁਟ ਦੇ ਕੁਝ ਰੈਪਰ ਮਿਲੇ ਸਨ।

10. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 1 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 364-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ

ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 201 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

11. ਦੁਖੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 2009 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ 887 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

12. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਕਾਰਫ਼ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ, ਡਰਾਅ ਬੁੱਕ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰੈਕਸਿਨ ਬੈਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਾਲਾਤ ਸਨ।

13. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਪੂਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

14. ਬਿੰਦੂ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਸੀ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਰਦ ਬਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 1 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:

“153. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨਃ

(1) ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤ 'ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਜਾਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ 'ਅਤੇ' ਨਹੀਂ 'ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਆਕਰਣ ਹੈ ਬਲਕਿ 'ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ' ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੰਤਰ ਹੈ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਸਾਹਿਬਰਾਓ ਬੋਬੜੇ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, (1973) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 793, ਜਿੱਥੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨਃ “ਯਕੀਨਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ' ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਨਸਿਕ ਦੂਰੀ ਲੰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੰਡਦੀ ਹੈ। ”

(2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਲਪਨਾ ਉੱਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ।

(4) ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

(5) ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਇੰਨੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਅਧਾਰ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ”

15. ਨਿਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ 2 ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 201 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਅਤੇ 10 ਸਨਃ -

“9. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਬੋਧਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ (2002) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 45 ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾਃ (SCC pp. 55-56, ਪੈਰਾ 10-11)

10. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੰਤਰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। (ਦੇਖੋ ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (1977) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 99, ਇਰਾਡੂ ਬਨਾਮ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਰਾਜ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1956 ਐੱਸ. ਸੀ. 316, ਈਅਰਭਦਰੱਪਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (1983) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 330, ਯੂ. ਪੀ. ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਸੁਖਬਾਸੀ (1985)

2 (2016) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 550

ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 79, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1987) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1 ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਚੈਟਰਜੀ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਪੀ. ਰਾਜ (1989)

ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ (1) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 560)। ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੱਖ ਤੱਥ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਗਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. (1954) ਐਸ. ਸੀ. 621 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਘਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ।

11. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੀ. ਚੇਂਗਾ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਏ. ਪੀ. ਰਾਜ (1996) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 193 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ (SCC pp. 206-07, ਪੈਰਾ 21) ' 21. ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। '"

10. ਤ੍ਰਿਮੁੱਖ ਮਾਰੋਤੀ ਕਿਰਕਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2006) 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 681, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ: (ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 689, ਪੈਰਾ 12) " 12. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਹਾਲਾਤ ਸਬੂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਠੋਸ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ; ਕਿ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਰਵਿਘਨ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਲਏ ਗਏ ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਲੜੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚ ਨਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪਰਾਧ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਏ' ਦੇ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ। "

ਇਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੁਨੀਲ ਕਲਿਫੋਰਡ ਡੈਨੀਅਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2012) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 205, ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (2012) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 124 ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਿਫ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) (2011) 13 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 621 ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ। " 16. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

a) ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਐਸਟੀਡੀ ਬੂਥ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 1327 ਘੰਟੇ ਅਤੇ 1338 ਘੰਟੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਕਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ'

ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 10 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਦਿਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਭਰੀਆਂ ਕਾਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ ਜੋ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਅਤੇ 10 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਕਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕਾਲਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅ) ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਡਰਾਅ ਬੁੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। 1 ਅਤੇ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-2) ਕਥਿਤ ਡਰਾਅ ਬੁੱਕ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲਿਖਤ ਮਾਹਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ।

17. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਰੈਕਸਿਨ ਬੈਗ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ 18.01.2006 ਉੱਤੇ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਨੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸਮਾਂ 3 ਤੋਂ 7 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੱਸਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਹਾਸ਼ੀਏ ਨੂੰ

ਸੀਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਥਿਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

18. ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਸੀਰੀਅਲ Nos.2,5 ਅਤੇ 6 'ਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਇੰਨੀ ਸੰਪੂਰਨ ਲੜੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਛੱਡੇ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਾ ਛੱਡੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

19. ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ

ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ

ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate